

ΟΔΗΓΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΝΔΙΚΟΦΑΝΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ
ΓΙΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΧΩΡΙΣ ΦΟΡΟΔΟΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Εισαγωγή

Ο παρών οδηγός για άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής απευθύνεται σε πρόσωπα, τα οποία λόγω οικονομικής αδυναμίας στερούνται της δυνατότητας να ορίσουν δικηγόρο, για να ασκήσουν «την ενδικοφανή προσφυγή», η οποία είναι **το απαραίτητο πρώτο βήμα** για την αμφισβήτηση των εκκαθαριστικών του ΕΝΦΙΑ (τώρα ονομάζονται πράξεις διοικητικού προσδιορισμού ΕΝΦΙΑ).

Συγκεκριμένα αφορά στις περιπτώσεις όπου ο φορολογούμενος :

- στερείται της δυνατότητας να καταβάλει το ποσό που του ζητά η φορολογική αρχή χωρίς να διακινδυνεύσει βασικά αγαθά για την επιβίωσή του, όπως η στέγαση, η τροφή, η θέρμανση κλπ. καθώς και
- τις περιπτώσεις όπου το συνολικό ετήσιο εισόδημα του φορολογούμενου δεν αρκεί για να καταβάλει αυτό το ποσό.

Σε άλλες περιπτώσεις, όπου ο φορολογούμενος προβάλλει ειδικά νομικά ζητήματα ή επιθυμεί να φορολογηθεί επί της πραγματικής αξίας του ακινήτου του και όχι επί της αξίας που έχει προσδιορίσει η φορολογική αρχή, προτείνουμε να απευθυνθεί σε δικηγόρο και ενδεχομένως και σε πιστοποιημένο εκτιμητή ακινήτων.

Νομική Βάση

Το βασικό επιχείρημα των προσώπων που θα αξιοποιήσουν αυτό τον οδηγό είναι η απόλυτη οικονομική αδυναμία να καταβάλουν τον φόρο που τους ζητά η φορολογική αρχή. Δυστυχώς δεν υφίσταται ρητή διάταξη, η οποία προβλέπει την πραγματική αδυναμία καταβολής ως λόγο διαγραφής του φορολογικού χρέους στην νομοθεσία μας. Αυτό όμως δεν αναιρεί το γεγονός, ότι το κράτος δεν οφείλει να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια, η οποία θέτει σε κίνδυνο την αξιοπρέπεια ή την οικονομική επιβίωση των πολιτών του. Το άρθρο 2 παρ.1 του Συντάγματος, του οποίου την ευθεία εφαρμογή επικαλούμαστε, έχει ως εξής: «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας». Αυτόν τον σεβασμό πρέπει να επιδεικνύει το κράτος και σε ζητήματα φορολόγησης. Σημειώνουμε, ότι σε άλλες ευρωπαϊκές νομοθεσίες η προστασία της αξιοπρέπειας του ανθρώπου από «βίαιες» φορολογικές επιβαρύνσεις είναι δεδομένη. Ως παράδειγμα προς μίμηση αναφέρουμε την περίπτωση της Γαλλίας, όπου ο αντίστοιχος κώδικας φορολογικών διαδικασιών στο άρθρο 247 προβλέπει κάτι πολύ λογικό :

«Η διοίκηση μπορεί να χορηγήσει στον φορολογούμενο ύστερα από αίτηση του:

-Ολικές ή μερικές απαλλαγές άμεσων φόρων που βεβαιώνονται σε τακτική βάση εφόσον ο φορολογούμενος βρίσκεται σε αδυναμία να πληρώσει εξαιτίας ένδειας ή απορίας, κλπ».

Εξ άλλου, το Σύνταγμα υπαγορεύει επίσης, στις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1,5, τη φορολόγηση με βάση τη φοροδοτική ικανότητα. Αυτός ο ουσιαστικός έλεγχος της φοροδοτικής ικανότητας κάθε πολίτη πρέπει να λάβει χώρα και στην Ελλάδα από τους Έλληνες διοικητικούς δικαστές ακόμη και αν δεν διαθέτουμε αντίστοιχη διάταξη υπέρ της προστασίας των φορολογουμένων. Για αυτό άλλωστε και «συμβολικά» κάνουμε αναφορά σε αυτή την γαλλική διάταξη στο υπόδειγμά μας. Η ουσία όμως παραμένει μια : Κάθε φορολογούμενος που βρίσκεται σε αδυναμία καταβολής για πραγματικούς λόγους πρέπει να προστατευθεί από την δικαιοσύνη. Και με το παρόν βοήθημα του δείχνουμε το δρόμο για να φτάσει μέχρι εκεί.

Επίσης και στην Γερμανία έχει θεσμοθετηθεί ένα ελάχιστο χρηματικό όριο κάτω από το οποίο απαγορεύεται να κατέλθει το ποσό που απομένει στο ετήσιο εισόδημα του φορολογούμενου προκειμένου να μη διακυβεύεται η ανθρώπινη ύπαρξη του ιδίου και της οικογένειάς του (Existenzminimum). Το ποσό αυτό, στο οποίο πρέπει κατά τη θεωρία να συνυπολογίζεται και η επιβάρυνση των εμμέσων φόρων, αναπροσαρμόζεται με συγκεκριμένη διαδικασία (ήτοι, με απόφαση της Ομοσπονδιακής Βουλής κάθε δύο έτη), ώστε το ποσό που απομένει μετά την πληρωμή των φόρων, να εξασφαλίζει μια στοιχειώδη διαβίωση που ανταποκρίνεται στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Τι πρέπει να γνωρίζετε πριν ξεκινήσετε

A) Υπέβαλα ποτέ δήλωση για να φορολογηθώ;

Η φορολογική δήλωση ΕΝΦΙΑ «συνετέθη μηχανογραφικά» από το Υπουργείο Οικονομικών ερήμην του φορολογούμενου. Αυτό σημαίνει, ότι σε κάθε εκκαθαριστικό ΕΝΦΙΑ αντιστοιχεί και μια «φορολογική δήλωση», η οποία συμπληρώθηκε και υποβλήθηκε από το υπουργείο βάσει στοιχείων που προκύπτουν από το Ε9 που έχει υποβάλλει ο φορολογούμενος. Δυστυχώς δεν γνωστοποιούνται ποτέ στον φορολογούμενο τα στοιχεία αυτής της φορολογικής δήλωσης (π.χ. ποιος συντελεστής πρόσοψης ή επιφανείας έχει εφαρμοστεί) ώστε να μπορέσει να την ελέγξει, να τη διορθώσει, να την αμφισβητήσει, να την ανακαλέσει ή να υποβάλει επιφύλαξη. Αυτή η έλλειψη ενημέρωσης, προφανώς για δυσχερανθεί η διαδικασία ελέγχου και αμφισβήτησης, είναι ένα μείζον ζήτημα που θα απασχολήσει τον ΔΣΑ στο επόμενο διάστημα.

B) Που μπορώ να βρω το εκκαθαριστικό ΕΝΦΙΑ για να το προσβάλω;

Αφού μπω στην κεντρική σελίδα του mytaxisnet, τοποθετώ το ποντίκι πάνω στην επιλογή "εφαρμογές taxisnet" προκειμένου να εμφανιστεί ένα πτυσσόμενο παράθυρο. Από το πτυσσόμενο παράθυρο επιλέγω "Όλες οι εφαρμογές" ώστε να εφαρμοστούν όλες οι εφαρμογές και στην συνέχεια επιλέγω από την λίστα που θα εμφανιστεί την "Εφαρμογή Περιουσιολογίου Ε9". Περιμένω λίγα δευτερόλεπτα ώστε να μεταβώ στην εφαρμογή του Περιουσιολογίου και πατάω κάτω στο κέντρο της σελίδας την επιλογή "Είσοδος". Μόλις μπω στην εφαρμογή, επιλέγω το έτος 2014 στο μικρό παράθυρο στο πάνω αριστερό μέρος της οθόνης. Μόλις φορτώσει το έτος 2014 επιλέγω "Εκτύπωση εκκαθαριστικού τελευταίας εκκαθάρισης για το έτος 2014 (σε αρχείο .pdf)" και τότε εμφανίζεται το εκκαθαριστικό ΕΝΦΙΑ σε μορφή αρχείου pdf. Υπογραμμίζουμε, ότι πλέον το εκκαθαριστικό ονομάζεται Πράξη Διοικητικού Προσδιορισμού φόρου.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τα «ειδοποιητήρια» που εμφανίζονται στο σύστημα του TAXIS δεν προσβάλλονται και δεν πρέπει να συγχέονται με τα εκκαθαριστικά (πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου).

Γ) Πως προκύπτει η αξία των ακινήτων για τον συμπληρωματικό ΕΝΦΙΑ;

Ο υπολογισμός της αξίας των ακινήτων για τον ΕΝΦΙΑ δεν είναι ίδιος με την "αντικειμενική αξία" που εφαρμόζουν οι συμβολαιογράφοι ή οι λογιστές σύμφωνα με το άρθρο 41 του Ν. 1249/1982. Για τον υπολογισμό εφαρμόζεται το άρθρο 32 του Ν. 3842/2010 που είχε εφαρμοστεί και για το ΦΑΠ. Πρόκειται για μια νέα μέθοδο υπολογισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων, η οποία στηρίζεται αποκλειστικά στις πληροφορίες που υπάρχουν στις δηλώσεις Ε9. Ο τρόπος υπολογισμού δεν είναι διαθέσιμος στον φορολογούμενο και ως εκ τούτου δεν μπορεί να ελεγχθεί αν έχει εφαρμοστεί σωστά το άρθρο 32 του Ν. 3842/2010. Όμως οι υπάλληλοι των Δ.Ο.Υ. έχουν πρόσβαση στους συντελεστές βάσει των οποίων έχει γίνει ο υπολογισμός.

Δ) Πως προσβάλλω το "εκκαθαριστικό" ΕΝΦΙΑ (η νέα ονομασία είναι πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου);

Από 1.1.2014, για να προσβληθεί δικαστικά οποιαδήποτε πράξη (ή σιωπηρή άρνηση) της φορολογικής αρχής, θα πρέπει να υποβάλλεται προηγουμένως μια «ενδικοφανής προσφυγή» ενώπιον της επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 63 του Νόμου 4174/2013 (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ) και **μόνον** η τυχόν απόρριψη της «ενδικοφανούς προσφυγής» από την επιτροπή αυτή μπορεί να προσβληθεί στα Διοικητικά Δικαστήρια. Η απόρριψη μπορεί να είναι ρητή (δηλαδή πρόκειται για απόφαση με απορριπτικό περιεχόμενο) ή σιωπηρή (που είναι και το συνηθέστερο στην πράξη). Σημειώνουμε, ότι η ενδικοφανής προσφυγή είναι διαφορετική από την "προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια".

Ε) Τι προθεσμία έχω για να προσβάλλω το "εκκαθαριστικό" ΕΝΦΙΑ με ενδικοφανή προσφυγή;

Σύμφωνα με το νόμο η προθεσμία για την αμφισβήτηση με «ενδικοφανή προσφυγή» είναι 30 ημέρες και ξεκινά από την ημερομηνία εμφάνισης των εκκαθαριστικών στο ηλεκτρονικό σύστημα του TAXIS. Και εδώ όμως τίθενται σοβαρά ζητήματα για την νομιμότητα αυτής της πρακτικής ειδικά σε περιπτώσεις ανθρώπων που δεν έχουν εξοικείωση με τους υπολογιστές.

Βάσει πρόσφατου νόμου, για τα εκκαθαριστικά που εκδόθηκαν την 31.7.2014 δεν θα υπολογιστεί ο Αύγουστος, οπότε η προθεσμία των 30 ημερών για την υποβολή «ενδικοφανών προσφυγών» ξεκινά την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 30^η Σεπτέμβριου.

ΣΤ) Τι διαφορά έχει η «ενδικοφανής προσφυγή» από την «προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια».

Είναι δυο διαφορετικά δικόγραφα και δυο διαφορετικές διαδικασίες, εξίσου αναγκαίες όμως. Το πρώτο απευθύνεται στην αρμόδια επιτροπή του υπουργείου (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ) και το δεύτερο στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Για να μπορέσει να καταφύγει κάποιος στο διοικητικό δικαστήριο θα πρέπει οπωσδήποτε να έχει καταθέσει την ενδικοφανή προσφυγή και είτε να του έχει επιδοθεί απόρριψη είτε να έχουν παρέλθει άπρακτες 60 ημέρες από την ημέρα της κατάθεσης της προσφυγής. Το συνηθέστερο είναι να ξεκινά η προθεσμία για την προσφυγή στα διοικητικά δικαστήρια την 61^η ημέρα από την κατάθεση της «ενδικοφανούς προσφυγής».

Z) Κατέθεσα την «Ενδικοφανή Προσφυγή». Μετά τι κάνω;

Μετά την κατάθεση της προσφυγής πρέπει ο φορολογούμενος να περιμένει 60 ημέρες για να του απαντήσει η φορολογική αρχή. Αν απαντήσει με απορριπτική πράξη τότε προσβάλλουμε αυτή την πράξη. Το πιθανότερο όμως είναι να μην απαντήσει η φορολογική αρχή οπότε την 61η ημέρα ξεκινά η προθεσμία να καταφύγουμε στην διοικητική δικαιοσύνη. Η προθεσμία αυτή είναι 30νθήμερη και μέσα σε αυτή την προθεσμία πρέπει όποιος βρίσκεται σε οικονομική αδυναμία να κάνει αίτηση για διορισμό δικηγόρου, δικαστικού επιμελητή και για απαλλαγή από τα παράβολα. Εφιστούμε ιδιαίτερα την προσοχή στους φορολογούμενους ότι η αίτηση αυτή για το ευεργέτημα της πενίας δεν σταματά την 30ήμερη προθεσμία για άσκηση προσφυγής.

Η) Αναστέλλει η υποβολή της ενδικοφανούς προσφυγής την καταβολή του φόρου;

Με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή του 50% του αμφισβητούμενου ποσού φόρου, μόνον όμως εφ' όσον καταβληθεί το υπόλοιπο 50%. Κατά συνέπεια, εάν δεν καταβληθεί το 50% του ανωτέρω ποσού, παραμένει απαιτητό το σύνολο του αμφισβητούμενου ποσού φόρου. Η μη καταβολή δημιουργεί τον κίνδυνο να επισπευσθούν μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος του φορολογουμένου, αλλά δεν αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της ενδικοφανούς ή της δικαστικής προσφυγής.

Τα στάδια της διαδικασίας αμφισβήτησης του ΕΝΦΙΑ

ΣΤΑΔΙΟ 1^ο : ΣΥΝΤΑΞΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΟΥ ΕΝΔΙΚΟΦΑΝΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Η σύνταξη θα γίνεται βάσει τυποποιημένου υποδείγματος στο οποίο θα συμπληρώνονται:

- α) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο και η ακριβής διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας του ίδιου, του νόμιμου αντιπροσώπου του και, αν υπάρχουν, του δικαστικού πληρεξουσίου και του αντικλήτου του,
- β) η προσβαλλόμενη πράξη ΕΝΦΙΑ,
- γ) Η Δ.Ο.Υ στην οποία υπαγόμαστε
- δ) αναλυτική περιγραφή της περιουσιακής του κατάστασης
- ε) το ετήσιο εισόδημά του
- στ) η ύπαρξη ειδικών ζητημάτων όπως η χρόνια ανεργία, αναπηρίες ή χρόνια νοσήματα
- ζ) αναλυτική περιγραφή των δαπανών διαβίωσής του κατά το περασμένο έτος.
- η) ο τόπος και το χρόνο της σύνταξής του

**ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΣΟΔΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΕΝΔΙΚΟΦΑΝΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΤΟΥ ΑΡ. 63 ΤΟΥ Ν. 4174/2013

Του _____ (όνομα) _____ (επώνυμο) του _____ (πατρώνυμο), κατοίκου
_____ (διεύθυνση), με Α.Φ.Μ. **(α)**

ΚΑΤΑ

της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου ΕΝΦΙΑ που εκδόθηκε επί της δήλωσης φόρου ΕΝΦΙΑ 2014 με στοιχεία _____ (αριθμό δήλωσης, ειδοποίησης και αριθμό χρηματικού καταλόγου) **(β)**

Του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. _____ **(γ)**

*****

Η περιουσία (κεφάλαιο) περιλαμβάνεται μεταξύ των στοιχείων, τα οποία δύνανται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78§1 του Συντάγματος, να αποτελέσουν αντικείμενο του φόρου. Περαιτέρω, όμως, η φορολόγηση, που πραγματοποιείται με αντικείμενο την περιουσία, πρέπει να ανταποκρίνεται στη φοροδοτική ικανότητα των πολιτών, όπως υπαγορεύουν οι διατάξεις του άρθρου 4§§1,5 του Συντάγματος. Οι θεμελιώδεις για τη φορολογία συνταγματικές διατάξεις των ανωτέρω άρθρων (78§1 και 4§§1,5) πρέπει, ασφαλώς, να εφαρμόζονται συνδυαστικώς, κατά τρόπο, ώστε η φορολόγηση ενός νομίμως αποτελούντος αντικείμενο του φόρου στοιχείου να μην εξικνεύεται μέχρι του σημείου εκείνου, που υπερβαίνει τη φοροδοτική ικανότητα του υποκειμένου στον φόρο.

Ο φόρος, ως χρηματική παροχή, καταβάλλεται διά των χρηματικών διαθεσίμων του φορολογουμένου, ήτοι απαιτεί την αντίστοιχη ύπαρξη ρευστότητας από μέρους του. Κατά συνέπεια, η φοροδοτική ικανότητα νοείται ως οικονομική δυνατότητα καλύψεως του ποσού, το οποίο συνιστά τη φορολογική επιβάρυνση, με αποτέλεσμα να συνδέεται αναγκαιώς με τη χρηματική επάρκεια του φορολογουμένου. Ως εκ τούτου, η φοροδοτική ικανότητα αξιολογείται, σε κάθε περίπτωση, με εισοδηματικά κριτήρια, δηλαδή κρίνεται με βάση την παραγωγή από μέρους του φορολογουμένου εισοδημάτων επαρκών, ώστε δι' αυτών να ικανοποιεί και τις – φύσει χρηματικού χαρακτήρα – φορολογικές υποχρεώσεις του και, παραλλήλως, να του απομένει κι ένα εισόδημα επαρκές για την αξιοπρεπή διαβίωσή του.

Τα προαναφερθέντα, αναγόμενα στο πεδίο της φορολογίας της ακίνητης περιουσίας, άγουν στο συμπέρασμα ότι, για τον προσδιορισμό της φοροδοτικής ικανότητας του ιδιοκτήτη της ακίνητης περιουσίας, δεν αρκεί η διαπίστωση της αξίας της, η οποία, άλλωστε, είναι μέγεθος ευμετάβλητο, διαμορφούμενο υπό τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς. Αντιθέτως, απαιτείται η συνεκτίμηση της πραγματικής οικονομικής δυνατότητας του ιδιοκτήτη, δηλαδή η εισοδηματική του κατάσταση, που του αποφέρει και την αντίστοιχη ρευστότητα, αναγκαία για την καταβολή του χρηματικού ποσού του φόρου. Μόνη η διατήρηση ακίνητης

περιουσίας, όποια και αν είναι η αξία της, δεν αρκεί για να τεκμηριώσει φοροδοτική ικανότητα, εφ' όσον δεν διαπιστώνεται ανάλογη οικονομική δυνατότητα, ήτοι τέτοια παραγωγή εισοδήματος για τον φορολογούμενο, η οποία να επαρκεί για την κάλυψη των φορολογικών επιβαρύνσεων, που αποδίδονται στην ακίνητη αυτή περιουσία. Περιουσία οποιουδήποτε ύψους, η οποία δεν παράγει εισόδημα, δεν επιτρέπει την εξασφάλιση του μέσου, διά του οποίου θα καταβληθεί ο επιβαλλόμενος λόγω αυτής φόρος.

Η εξέταση της φοροδοτικής ικανότητας των πολιτών με βάση εισοδηματικά κριτήρια δεν πρέπει να περιορίζεται στο επίπεδο της συγκρίσεως των εισοδημάτων, που παράγονται από το αντικείμενο του φόρου, και του ποσού φόρου, που επιβάλλεται στο αντικείμενο αυτό, αλλά να επεκτείνεται στη γενική αξιολόγηση και εκτίμηση αφενός του συνολικώς παραγομένου εισοδήματος του φορολογουμένου από όλες τις πηγές και αφετέρου της συνολικής φορολογικής πίεσεως (επιβαρύνσεως), που υφίσταται αυτός. Η έλλειψη επαρκών εισοδημάτων από κάθε πηγή, τα οποία να καθιστούν δυνατή την καταβολή του συνολικού ποσού των πάσης φύσεως φόρων και λοιπών δημοσιονομικών επιβαρύνσεων, που καταλογίζονται σε έναν πολίτη, αποτυπώνει την έλλειψη σχετικής φοροδοτικής ικανότητας. Θα πρέπει, μάλιστα, τα εισοδήματα αυτά όχι μόνο να επαρκούν για την καταβολή των φόρων, αλλά και ένα σημαντικό τμήμα αυτών να απομένει εις χείρας του φορολογουμένου, κατ' επιταγή και της συνταγματικώς κατοχυρωμένης αρχής της οικονομικής ελευθερίας (άρθρο 5 Συντ.).

Συναφώς το Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο της Καρλσρούης, με μια απόφαση που εξέδωσε στις 22 Ιουνίου 1995 (BVerfGE, 93, 121), έκρινε ότι ο φόρος επί της κατοχής της περιουσίας δεν μπορεί να καθιερώνεται παρά στο μέτρο που, από τη συνύπαρξή του με τους άλλους υφισταμένους φόρους, αφήνει άθικτη την ουσία της περιουσίας και μπορεί να καταβάλλεται ετησίως χάρη στα εισοδήματα, τα οποία προέρχονται κατά συνήθη χρήση από την περιουσία αυτή.

Ομοίως, το Γαλλικό Συνταγματικό Συμβούλιο (Conseil Constitutionnel), με μια απόφαση, που εξέδωσε στις 29 Δεκεμβρίου 1998 (no 98-405 DC), σχετικά με τον γαλλικό φόρο αλληλεγγύης επί της περιουσίας (Impôt de Solidarité sur la Fortune), ο οποίος, σημειωτέον, επιβάλλεται στο σύνολο της περιουσίας και όχι μόνον στην ακίνητη ιδιοκτησία, έκρινε ότι ο φόρος αλληλεγγύης επί της περιουσίας αποτελεί φόρο επί της κατοχής της περιουσίας, καταβλητέο διά των εισοδημάτων, που παράγει αυτή. Για να είναι η φορολόγηση της περιουσίας συνταγματικώς ανεκτή, θα πρέπει η κατοχή της να συνδέεται και με παραγωγή εισοδήματος.

Επειδή εν προκειμένω η περιουσιακή μου κατάσταση συνίσταται στα εξής:

(παρατήρηση 1) _____

(δ)

Επειδή το ποσό των εισοδημάτων μου, όπως αυτό δηλώθηκε στην φορολογική μου δήλωση για το οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013), ανέρχεται σε _____ (ε) ευρώ.

Επειδή στο πρόσωπό μου ή στο πρόσωπο της οικογένειάς μου συντρέχουν ειδικοί λόγοι όπως ειδικότερα αναφέρεται (Παρατήρηση 2):

_____

(στ)

Επειδή το ετήσιο μου εισόδημα έχει ήδη δαπανηθεί ως εξής (Παρατήρηση 3):

Α) Λογαριασμοί ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, τηλέφωνο _____

Β) Για τρόφιμα κατ' εκτίμηση _____

Γ) Για έξοδα στέγασης (νοίκι ή στεγαστικό δάνειο) _____

Δ) Για ιατρικές δαπάνες _____ (ζ)

Επειδή επομένως δεν διαθέτω φοροδοτική ικανότητα ώστε να μπορώ να συνεισφέρω στα κοινά βάρη χωρίς να κινδυνεύσει κάποιο από τα απαραίτητα για την διαβίωσή στοιχεία όπως η στέγαση, η διατροφή ή η υγεία μου

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Ζητώ κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 παρ. 1 και 4 παρ. 5 του Συντάγματος να ακυρωθεί το προσβαλλόμενο εκκαθαριστικό σημείωμα και να αναγνωρισθεί ότι δεν διαθέτω φοροδοτική ικανότητα για το τρέχον οικονομικό έτος ή να αναπροσαρμοστεί η φορολογική μου υποχρέωση ανάλογα με τις πραγματικές οικονομικές μου δυνάμεις

Ειδικότερα ζητώ να αναγνωρισθεί ότι δεν διαθέτω φοροδοτική ικανότητα

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ:

Ειδικότερα ζητώ να αναγνωρισθεί ότι το ποσό που μπορώ να καταβάλλω ανάλογα με τις οικονομικές μου δυνάμεις ανέρχεται στο ποσό των _____ ευρώ¹.

(ΥΠΟΓΡΑΦΗ & ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ) (η)

¹ Όποιο ποσό κρίνει ο ίδιος ο φορολογούμενος ότι μπορεί να διαθέσει βάσει των οικονομικών του δυνάμεων.

Παρατηρήσεις:

Παρατήρηση 1 : Ως προς την περιουσιακή κατάσταση θα πρέπει να είμαστε αναλυτικοί και να αναγράψουμε τα τυχόν στοιχεία που έχει στην διάθεσή του ο φορολογούμενος όπως π.χ. κατοικία ή αυτοκίνητο ή μετρητά σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Αν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία άλλης μορφής θα πρέπει να αναφερθούν.

Παρατήρηση 2: Σε αυτό το σημείο θα αναγραφεί αν ο φορολογούμενος είναι άνεργος ή πολύτεκνος ή με ειδικό πρόβλημα υγείας, και θα αναφερθεί αν υπάρχει έγγραφο που το αποδεικνύει (π.χ. ιατρική γνωμάτευση, βεβαίωση συλλόγου πολυτέκνων, ή βεβαίωση ΟΑΕΔ).

Παρατήρηση 3: Θα πρέπει να μπορούν να δικαιολογηθούν οι δαπάνες του προηγούμενου έτους με έγγραφα από ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, έγγραφα τράπεζας για στεγαστικό ή μισθωτήριο, αποδείξεις νοσοκομείων **(ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του φορολογουμένου, ήτοι άγαμος, έγγαμος, έγγαμος με παιδιά, ευρισκόμενος σε διάσταση κλπ)**. Ειδικά για τα τρόφιμα αρκεί ένας εύλογος υπολογισμός κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας.

ΣΤΑΔΙΟ 2ο : ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ

Κάθε φορολογούμενος θα πρέπει πριν ξεκινήσει την διαδικασία αμφισβήτησης να μαζέψει τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) Προσβαλλόμενη Πράξη ΕΝΦΙΑ.
- β) υπεύθυνη δήλωση περί ορθότητας περιεχομένου του ηλεκτρονικού φακέλου που θα προσκομιστεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (σε μια συμπληρωμένη υπεύθυνη δήλωση γράφουμε την φράση «δηλώνω υπεύθυνα ότι το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού φακέλου ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα»)
- γ) αντίγραφο ενδικοφανούς προσφυγής άρ. 63 Ν. 4174/2013
- δ) έγγραφα αποδεικτικά δαπανών διαβίωσης σε ετήσια ή μηνιαία βάση (λογαριασμοί ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, δαπάνες θέρμανσης, νοσήλια).

Αυτά τα έγγραφα θα ψηφιοποιούνται από τον φορολογούμενο πολίτη και ο οποίος θα τα προσκομίζει σε ηλεκτρονική μορφή (σε CD ή στικάκι) στην Δ.Ο.Υ στην οποία υπάγεται.

ΣΤΑΔΙΟ 3ο : ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΟΥ ΕΝΔΙΚΟΦΑΝΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

(εντός 30 ημερών από την επίδοση της πράξης ΕΝΦΙΑ, ο Αύγουστος δεν μετράει)

Η κατάθεση της ενδικοφανούς προσφυγής στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες

- α) Ψηφιοποίηση όλων των δικαιολογητικών
- β) Εγγραφή των στοιχείων σε CD ή δίσκο
- γ) Κατάθεση σε έγγραφη και ψηφιακή μορφή

Διευκρινίζεται ότι αρμόδια Δ.Ο.Υ. είναι αυτή της κατοικίας του φορολογουμένου, που έχει υποχρέωση να τη διαβιβάσει στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών της ΓΓ Εσόδων ΥποΟικ.

ΠΡΟΣΟΧΗ : Κατά την κατάθεση θα λαμβάνουμε πάντα αποδεικτικό κατάθεσης ή έστω σφραγισμένο αντίγραφο της ενδικοφανούς προσφυγής το οποίο θα πρέπει να προσκομίσουμε αργότερα στο διοικητικό πρωτοδικείο.

ΣΤΑΔΙΟ 4ο : ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ «ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑ ΠΕΝΙΑΣ» του άρθρου 276Α του Ν. 2717/1999

Κάθε φορολογούμενος που έχει ολοκληρώσει τα προηγούμενα στάδια μπορεί να ζητήσει από το κατά τόπον αρμόδιο Διοικητικό Πρωτοδικείο να απαλλαγεί από τα παράβολα καθώς και να του διοριστεί δικηγόρος για να χειριστεί την υπόθεση, δικαστικός επιμελητής για να επιδώσει τις φορολογικές προσφυγές και συμβολαιογράφος αν τυχόν χρειαστεί να γίνουν ένορκες μαρτυρικές καταθέσεις.

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να καταθέσει αυτή την αίτηση :

- είτε από την πρώτη ημέρα που θα επιδοθεί η απάντηση της γενικής γραμματείας εσόδων με την οποία απορρίπτεται η ενδικοφανής προσφυγή
- είτε από την 61^η ημέρα από την κατάθεση της ενδικοφανούς προσφυγής

ΠΡΟΣΟΧΗ: Αν ο φορολογούμενος ασκήσει αυτή την αίτηση χωρίς να συντρέχει κίνδυνος περιορισμού των απαραίτητων μέσων για την διατροφή του ίδιου και της οικογένειάς του υπάρχουν οι εξής κίνδυνοι:

- Εάν απορριφθεί η αίτησή του, να έχει χάσει στο ενδιάμεσο την προθεσμία για άσκηση προσφυγής
- Εάν ανακαλυφθεί μεταγενέστερα ότι δεν δικαιούνταν την απαλλαγή, να διωχθεί ποινικά και να του επιβληθούν χρηματικές κυρώσεις.

Η σύνταξη της αίτησης θα γίνεται βάσει τυποποιημένου υποδείγματος στο οποίο θα

συμπληρώνονται:

- α) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο και η ακριβής διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας του ίδιου, του νόμιμου αντιπροσώπου του και, αν υπάρχουν, του δικαστικού πληρεξουσίου και του αντικλήτου του,
- β) η προσβαλλόμενη πράξη ΕΝΦΙΑ (ημερομηνία και αριθμός πρωτοκόλλου),
- γ) Η πράξη με την οποία μας γνωστοποιήθηκε η απόρριψη της ενδικοφανούς προσφυγής μας
- δ) αναλυτική περιγραφή της περιουσιακής του κατάστασης

ε) το ετήσιο εισόδημά του

στ) η ύπαρξη ειδικών ζητημάτων όπως η χρόνια ανεργία, αναπηρίες ή χρόνια νοσήματα

ζ) αναλυτική περιγραφή των δαπανών διαβίωσής του κατά το περασμένο έτος.

η) ο τόπος και το χρόνο της σύνταξής του

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ .....

ΑΙΤΗΣΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΥΕΡΓΕΤΗΜΑΤΟΣ ΠΕΝΙΑΣ (ΑΡ. 276 Α ν. 2717/1999)

Τ_ _____ του _____, κατοίκου _____, με Α.Φ.Μ _____
και Δ.Ο.Υ. _____ (α)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

ΚΑΤΑ

Της σιωπηρής απόρριψης της από _____ ενδικοφανούς προσφυγής μου με
αριθμό πρωτοκόλλου _____ (β) (ΑΝ Η ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΕΙΝΑΙ ΣΙΩΠΗΡΗ)

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ

Της ρητής απόρριψης της ενδικοφανούς προσφυγής μου με στοιχεία
_____ (γ) (ΑΝ Η ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΕΙΝΑΙ ΡΗΤΗ)

ενώπιον της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών της Γενικής Γραμματείας Εσόδων του Υπουργείου
Οικονομικών κατά της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου 2014 με στοιχεία
_____, (αριθμό δήλωσης, ειδοποίησης και αριθμό χρηματικού καταλόγου) (δ).

*****

Επειδή η περιουσιακή μου κατάσταση συνίσταται στα εξής:

(παρατήρηση 1) _____

_____ (δ)

Επειδή το ποσό των εισοδημάτων μου, όπως αυτό δηλώθηκε στην φορολογική μου δήλωση για το
οικονομικό έτος 2014 (χρήση 2013), ανέρχεται σε _____ (ε) ευρώ .

Επειδή στο πρόσωπό μου ή στο πρόσωπο της οικογένειάς μου συντρέχουν ειδικοί λόγοι όπως
ειδικότερα αναφέρεται (Παρατήρηση 2):

(στ)

Επειδή το ετήσιο μου εισόδημα έχει ήδη δαπανηθεί ως εξής (Παρατήρηση 3):

A) Λογαριασμοί ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, τηλέφωνο _____

B) Για τρόφιμα κατ' εκτίμηση _____

Γ) Για έξοδα στέγασης (νοίκι ή στεγαστικό δάνειο) _____

Δ) Για ιατρικές δαπάνες _____ (ζ)

Επειδή από τα παραπάνω προσκομιζόμενα έγγραφα προκύπτει υφίσταται κίνδυνος περιορισμού των απαραίτητων μέσων για την διατροφή του ιδίου και της οικογένειάς μου

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΖΗΤΩ

Να απαλλαγώ από την υποχρέωση καταβολής παραβόλου για την άσκηση της παραπάνω προσφυγής όπως ορίζει η παράγραφος 1 του άρθρου 276 του Ν. 2717/1999 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 31 του νόμου 4284/2014.

Να διοριστεί με πράξη του δικαστηρίου σας Δικηγόρος, Δικαστικός Επιμελητής και Συμβολαιογράφος οι οποίοι θα αναλάβουν την υποχρέωση να διενεργήσουν τις απαραίτητες για τα συμφέροντά μου διαδικαστικές πράξεις για την άσκηση φορολογικής προσφυγής κατά των πράξεων της διοίκησης που αναφέρονται ανωτέρω.

(ΥΠΟΓΡΑΦΗ & ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ) (η)

Παρατηρήσεις:

Παρατήρηση 1 : Ως προς την περιουσιακή κατάσταση θα πρέπει να είμαστε αναλυτικοί και να αναγράψουμε τα τυχόν στοιχεία που έχει στην διάθεσή του ο φορολογούμενος όπως π.χ. κατοικία ή αυτοκίνητο ή μετρητά σε τραπεζικούς λογαριασμούς. Αν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία άλλης μορφής θα πρέπει να αναφερθούν.

Παρατήρηση 2: Σε αυτό το σημείο θα αναγραφεί αν ο φορολογούμενος είναι άνεργος ή πολύτεκνος ή με ειδικό πρόβλημα υγείας, και θα αναφερθεί αν υπάρχει έγγραφο που το αποδεικνύει (π.χ. ιατρική γνωμάτευση, βεβαίωση συλλόγου πολυτέκνων, ή βεβαίωση ΟΑΕΔ).

Παρατήρηση 3: Θα πρέπει να μπορούν να δικαιολογηθούν οι δαπάνες του προηγούμενου έτους με έγγραφα από ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, έγγραφα τράπεζας για στεγαστικό ή μισθωτήριο, αποδείξεις νοσοκομείων κλπ. Ειδικά για τα τρόφιμα αρκεί ένας εύλογος υπολογισμός κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας.

Παρατήρηση 4: Μαζί με όλα τα ανωτέρω έγγραφα θα πρέπει να προσκομίζουμε:

- την πράξη με την οποία απορρίφθηκε η «ενδικοφανής προσφυγή» (αν υπάρχει)
- αντίγραφο της «ενδικοφανούς προσφυγής» με αριθμό πρωτοκόλλου
- το εκκαθαριστικό ΕΝΦΙΑ (πράξη διοικητικού προσδιορισμού)